

maa altsaa have skiftet Mening, ligesom et andet fremragende Medlem af Delegationen, der udtalte, at nogen Forøgelse af Beskæftigelsesgraden her i Landet gennem en Overenskomst kunde man ikke vente, ogsaa maa have skiftet Mening. Hvad har bevirket Omslaget? Hvad har gjort denne Overenskomst til en gavnlig og god Overenskomst? Ja, det ved jeg ikke. Jeg for mit Vedkommende har ikke skiftet Mening, maaske fordi jeg aldrig har gjort mig Illusioner, hverken i den ene eller i den anden Retning. Naar jeg ønskede og for øvrigt stadig ønsker en Handelsoverenskomst, er det ikke, fordi jeg tror paa noget større Handelssamkvem, men udelukkende fordi jeg er af den Mening, at det kunde være godt i Rusland at have en Observationspost. Ganske vist er der i Løbet af det sidste Aar indført visse Forbedringer paa Papiret i Rusland, men Forholdene er dog stadig af en saadan Natur, at det neppe vilde være sikkert eller tilraadeligt at gaa derind med større Kapital. For at Forbedringerne skal blive andet og mere end det, de er i Øjeblikket, nemlig Papir, maa der ske et virkeligt Systemskifte, saavel i den økonomiske Politik som i Administrationen. Saa længe Statsmonopolet beherskes af en Bureaukratismens Aand og har en Funktionarisme uden Lige med Masser af Kontorer og hinanden modarbejdende Instanser, vil det ikke være muligt at drive nogen virkelig Handel paa Rusland. Monopolets Indførelse blev i Rusland hilst med store Forventninger; Kommisariatet, der blev sat til at bestyre det, havde ogsaa vidtflyvende Planer om at tilvejebringe en Eksportfond og Opnaelse af udenlandsk Kredit. Ingen af Delene lykkedes, og der hæver sig da ogsaa nu Røster mod Monopolets Bibeholdelse. Skal Lenins Planer om Kapitalismens Genindførelse i Rusland blive mulige, vil det sikkert ogsaa være nødvendigt at ophæve Monopolet. Et andet Forsøg paa at faa Kapital ind i Landet ved at uddele Koncessioner er heller ikke blevet til noget. Der er ingen, der har meldt sig som Liebhave, og naar ingen har meldt sig, er det, fordi de administrative Forhold i Rusland gør enhver Betyttelse af Koncessionerne umulig.

Saa længe dette System opretholdes, vil Kapitalisterne ganske sikkert ikke gaa ind i Rusland. Hidtil har ogsaa de forskellige Lande vægret sig ved at yde Kredit, medens det dog maa være indlysende, at saafremt Handelen i Rusland skal naa noget Omfang af Betydning for det samlede

Erhvervsliv, maa der indføres et Kredit-system. Mangelen af et saadant har blandt andet faaet den russisk-engelske Overenskomst til at bryde sammen. Den tidligere engelske Handelsminister Sir Robert Horne udtalte saaledes ved en Tale i Glasgow den 12. Oktober i Aar, at Handelsaftalen med Rusland var brudt sammen, dels paa Grund af Hungersnøden i Rusland, dels paa Grund af Bolschevikkernes Lyst til at anvende Guldet paa Propaganda i Stedet for dermed at betale de Varer, de ønskede og behøvede. Rusland havde intet at give igen for Varer, og at sende Varer derover vilde være det samme som at give Russerne Gaver, noget, England i Øjeblikket ikke kunde inlade sig paa.

Russernes Mangel paa Betalingsmidler, naar det gælder Handel i stor Stil, har ogsaa indvirket paa Handelsforbindelsen f. Eks. med Finland. Finland importerer for 80 Mill. finske Mark, men efter hvad der forlyder, havde Russerne gjort Bestillinger paa mange Gange nævnte Beløb. Disse Bestillinger var imidlertid blevet aflyst paa Grund af Russernes manglende Betalingsevne. I Sverige gør det samme Forhold sig gældende, og ved Litvinofs Rejse til Stockholm drejede det sig lige saa meget om en eventuel Handelsoverenskomst som at opnaa Tilsagn om Kreditgivning; det har nemlig vist sig, at de store Bestillinger paa Lokomotiver og Jernbanemateriel i Sverige fra Ruslands Side under Forudsætning af kontant Betaling neppe vil kunne effektueres. Litvinof ønskede derfor, at de svenske Banker skulde garantere en Del og den svenske Stat en Del af Summerne.

Hvorledes ser det nu ud for Norges Vedkommende? Sovjetrepræsentanterne glemmer ikke med klædelig Selvreklame at henlede Verdens Opmærksomhed paa, hver Gang de har gjort kontante Indkøb, saaledes ogsaa overfor Norge. Hr. Ker-gentzeff udtalte for nogle faa Dage siden i et Interview: Ethvert Barn ved, at netop takket være de store russiske Bestillinger er Norges økonomiske Situation i den sidste Tid betydeligt forbedret, og den norske Krone er steget væsentligt. I den norske Presse har man imidlertid protesteret imod denne noget mærkelige Paa-stand. Et norsk Blad skriver: „Siden vi har vor Overenskomst med Rusland, har dette land foretaget et enkelt indkøb af sild for en kontant betaling af ca. 3 mill. kr. Naar Rosta i sin tid anførte 4 mill. kr., er dette ukorrekt. Silden er af norske Syndikater, der ejede den, solgt for tab-